

Toimintakertomus 2016

Toimintakertomus on hyväksytty
kirjaston johtokunnan
kokouksessa 9.2.2017

Sisällys

1	Katsaus toimintaan 2016	2
2	Toiminnallinen tehokkuus.....	5
3	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	6
4	Tuotokset ja laadunhallinta	11
5	Henkisten voimavarojen hallinta.....	14
6	Sisäinen valvonta	14
7	Liite: avaintulokset 2016	15

Celia on saavutettavan julkaisemisen ja kirjallisuuden asiantuntijakeskus, jonka tehtävä on tukea lukemisesteisten suomalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia lukemiseen, oppimiseen ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Celia tuottaa ja välittää kauno- ja tietokirjallisuutta ja oppikirjoja saavutettavassa muodossa, kuten äänikirjoina ja pistekirjoina, ja tekee tiivistä yhteistyötä sekä julkisen että yksityisen sektorin toimijoiden kanssa. Celia on osa opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala.

1 Katsaus toimintaan 2016

Toimintavuonna Celiassa toteutettiin monia sisäisiä uudistuksia. Valtionhallinnon linjausten mukaisesti Celian tilat remontoitiin monitilatoimistoksi ja tänä aikana henkilöstö työskenteli väistötilassa. Vuoden 2017 määräraha-ajasta ennakoitujen käynnistettiin yt-neuvottelut henkilöstön vähentämiseksi. Henkilöstö väheni yhdeksällä henkilöllä eläköitymisten, irtisanomisten ja määräaikaisten virkasuhteiden lopettamisen kautta. Organisaatiota tarkistettiin niin, että 1.1.2017 alkaen esimiesvetoisia yksiköitä on kuuden sijasta viisi.

Toimintavuonna uudistettiin valtionhallinnon tulosohejaus kulttuuripolitiikan laitosten osalta. Celia allekirjoitti uusimuotoinen tulostavoitesopimuksen vuosille 2017-2019.

Voimavarojen supistumista ennakoitua johtokunta hyväksyi tammikuussa 2016 Celialle sopeuttamissuunnitelman, jonka keskeinen osa on kirjastoyhteistyön vahvistaminen ja uusien asiakkaiden ohjaaminen yleisiin kirjastoihin vuodesta 2017 alkaen. Samalla cd-jakelua postitse asiakkaiden kotiin vähennettäisiin. Ministeriöön tulleiden palautteiden ja myös johtokunnan vaatimusten vuoksi suunnitelmaa tarkistettiin syksyllä 2016 niin, että tarvittaessa myös uusille asiakkaille jatketaan cd-jakelua postitse kotiin seuraavan kolmen vuoden ajan. Muutoksen seurauksena cd-jakelua ei siten vähennetä, vaan varaudutaan cd-jakelun lisääntymiseen. Yleisten kirjastojen lakiuudistuksen tullessa voimaan vuonna 2017 hyvin käynnistynyt kirjastoyhteistyö voi jatkua.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja kirjastoyhteistyöhön perustuvan toimintamallin vahvistaminen edellytti Celialta voimakasta panostusta viestintään ja markkinointiin, Celian toiminnan esittelyyn ja erilaisten koulutustilaisuuksien järjestämiseen.

Tiivistelmä tulostavoitteiden toteutumisesta

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntäminen eteni. Verkkolainojen osuus kaikista lainoista oli 39 %, joten tulostavoite (30 %) toteutui. Celian kirjoja käyttäviä asiakkaita oli vuoden lopussa noin 35 000. Kirjastoyhteistyö eteni onnistuneesti. Jo yli 80 % kaikista uusista asiakkaista, joita oli 4000, ohjautui yleisiin kirjastoihin. Kirjastoyhteistyötä toteutettiin kolmella painopistealueella: toimenpiteet yhteistyökirjastojen määrän lisäämiseksi, toimenpiteet palveluprosessien selkeyttämiseksi ja asiakaskampanjat asiakasmäärän kasvattamiseksi.

Oppikirjojen tuotantopolitiikkauudistuksen valmistelu käynnistyi. Celia määritteli kriteerit, joilla perusasteen oppikirjat tuotettaisiin valikoiden sen sijaan, että Celia tuottaisi kaikki kirjat, joita koulut tilaavat. Kriteereitä on testattu vuoden aikana ja myös kustantajien digikirjatarjontaa on selvitetty. Työ jatkuu.

Saavutettavan julkaisemisen edistämiseksi valmistui vuoden lopussa Suoraan saavutettavaksi -projektin loppuraportti. Projektin kuluessa Celian rooli saavutettavuusasiantuntijana on vahvistunut etenkin kirjastokentällä. Suuri merkitys on ollut Kirjasto kaikille -projektilla sekä saavutettavuussuosituksen laatimisella yhteistyössä kirjasto- ja vammaissektorin toimijoiden kanssa. Sen sijaan kustantajien kanssa merkittäviä tuloksia ei saatu. Digitaalinen julkaiseminen ei ole oleellisesti lisääntynyt Suomessa eikä digitaalisen julkaisemisen formaatti EPUB 3 ole lyönyt itseään läpi. Saavutettavan julkaisemisen suositukset eivät näytä olevan riittävä keino saavutettavan julkaisemisen edistämistyössä. Tarvitaan lisää kysyntää ja vahvempia ohjaustoimenpiteitä.

Tuotokset ja laadunhallinta. Lainaupalveluiden kokonaiskäyttö lisääntyi 1 % tulostavoitteen ollessa 1,5 %. Lainoja annettiin kaikkiaan 950 000 kappaletta, joista pistekirjojen osuus oli 6060. Oppikirjatoimituksissa saavutettiin tulostavoite (14 500), vaikka oppikirjamyynä laski jo kolmatta vuotta peräkkäin. Sen sijaan korkea-asteen oppikirjojen lainaus lisääntyi. Oppikirjamyynnin laskuun vaikuttanee paitsi koulujen rahatilanne, myös se, että koulut löytävät sopivaa materiaalia kaupallisilta markkinoilta, sekä se, että koulut ovat jääneet odottamaan uuden opetussuunnitelman mukaisia oppikirjoja. Koulut ovat myös osittain siirtyneet toimimaan ilman oppikirjoja tai korvanneet niitä muilla opetusmateriaaleilla.

Saavutettavassa muodossa olevien kirjojen tuottaminen on keskeinen osa Celian toimintaa. Valtaosa kirjatuoannosta on ulkoistettu.

Kirjatuotannon tulostavoite oli 1700 uutta nimekettä, josta varaus oppikirjoille oli 500 nimekettä. Celia tuotti yhteensä 1 518 nimekettä (-3 %). Näistä kauno- ja tietokirjallisuutta oli 1 206 nimekettä. Pistekirjojen osuus oli 141 nimekettä. Oppikirjoja tuotettiin 312 nimekettä. Tulostavoitteen toteutumattomuus johtui siitä, että Celia ei vastaanottanut oppikirjatilauksia siinä määrin kuin tulossopimuksessa oli ennakoitu. Korkea-asteen opiskelijoita ohjattiin käyttämään valmiita saavutettavia e-aineistoja.

Verkkokirjastohanke. Uuden kirjastojärjestelmän käyttöönottoprojekti käynnistyi, mutta varsinainen käyttöönotto siirtyi suunnitellusti alkuvuoteen 2017. Vastaavasti siirtyi äänikirjojen kuunteluun tarkoitetun mobiilisovelluksen jatkokehitys. EPUB 3-tuotteiden pilotointi asiakkailta siirtyi.

Asiakastyytyväisyys asettui tasolle 4,02, joten tulostavoite (4,0) toteutui.

2 Toiminnallinen tehokkuus

Palvelusuoritteiden keskihinnat, €	2014	2015	2016	2016
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite
oppikirjatoimituksen keskihinta	140	131,10	110,46	136
kirjalainan keskihinta	4,13	4,52	4,00	5
kokonaistuottavuus indeksin arvo	103,96	98,64		+2 %
työn tuottavuus indeksi arvo	91,58	91,50		ei laske

Tuottavuustieto ei ole saatavissa tähän versioon.

Kustannukset ja henkilötyövuodet jakoutuivat tulosalueittain seuraavasti:

Kustannukset tulosalueittain 2014-2016

Tulosalue	2014	2015	2016	Muutos 2015/2016
Kirjastopalvelut	4 756 337	4 419 792	3 870 072	- 12 %
Oppikirjapalvelut	1 231 691	1 311 761	1 287 803	- 2 %
Asiantuntija- ja konsultointitoiminta	398 966	401 670	542 834	+ 35 %
Yhteensä	6 386 995	6 133 222	5 700 710	- 7 %

Henkilövoimavarat tulosalueittain 2014-2016

Tulosalue	2014	2015	2016	Muutos 2015/2016
	HTV	HTV	HTV	
Kirjastopalvelut	24,85	25,15	28,83	+ 15 %
Oppikirjapalvelut	26,23	25,21	17,93	- 29 %

Asiantuntija- ja konsultointitoiminta	3,57	3,61	5,16	+43 %
Yhteensä	54,65	53,97	51,92	- 4 %

Asiantuntija- ja konsultointitoiminta sisältää Celiasta ulospäin erilaisille toimijoille tarkoitetun asiantuntijuuden ja konsultoinnin. Vuonna 2016 tällaisia olivat IFLA, kansainvälinen Daisy-konsortio, Suomen Daisy-konsortio, Braille-neuvottelukunta, saavutettavuuden edistäminen sekä koskettelukirjoihin liittyvä asiantuntijatoiminta: kansainvälinen Tactus-yhteistyö, lausunnot selkokirjojen valtioneutua varten, koskettelukirjojen tekijöiden ohjaus ja neuvonta sekä moniaistisen satutunnin konsepti.

3 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

	2014	2015	2016	2016
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite
Tasa-arvo kirjallisuuden ja tiedon saannissa: Celian tuottamien kirjojen osuus Suomessa vuosittain julkaistavasta yleisestä kirjallisuudesta	31 %	32 %	31 %	27 %
Lukemisesteisten elämänlaadun parantuminen: myönteisesti vastanneiden osuus asiakaskyselyssä	87 %	91 %	91 %	85 %
Potentiaalisten asiakkaiden tavoittaminen: palvelun piirissä olevat asiakkaat:				
Celian rekisterissä olevat:	23 100	25 660	27 800	
Yhteisöjen asiakkaat (arvio):	5 000	5 000	7 500	
Yhteensä	28 100	30 660	35 300	35 000

Celian asiakasrekisteriin rekisteröityjen asiakkaiden määrä lisääntyi 8 %. Uusia asiakkaita rekisteröitiin 3 974 ja näistä 80 % rekisteröitiin Celian asiakasrekisteriin yleisissä kirjastoissa.

Kaikki Celian kirjoja käyttävät eivät ole Celian rekistereissä, vaan osa on kirjastojen tai oppilaitosten omissa rekistereissä. Celiällä on käytettävissä vain arvio näiden käyttäjien määrästä. On oletettavaa, että näidenkin käyttäjien määrä on lisääntynyt ja näin ollen tulostavoitteen tuntumaan on päästy.

Aktiiviset Celian yhteisöasiakkaat	2 115	2 103	1 974	2 250
---	-------	-------	-------	-------

Kestävä kehitys/tieto ja viestintätekniikan hyödyntäminen: verkkolainojen osuus kokonaislainauksesta

17 %	27 %	39 %	30 %
------	------	------	------

Verkkolainojen osuus kokonaislainauksesta oli 39 %. Tulostavoite ylittyi lähes kymmenellä prosenttiyksiköllä. Keskeinen syy verkkolainauksen kasvuun on verkkopalvelua käyttävien asiakkaiden määrän lisääntyminen ja selainlainojen lisääntyminen. Verkkolainaaajia oli vuoden lopussa 11 600.

Verkkolainauksen kehitys 2015-2016

	2015	2016	Muutos %
verkkolainaaajia	7 557	11 586	+53 %
selainlainoja (sis. mobiililainat)	118 145	224 759	+ 90 %
DAVE-lainoja (streaming)	26 748	18 903	lopetettu
latauslainoja (äänikirjat)	101 442	120 537	+ 19 %
latauslainoja (e-kirjat)	4 952	4 735	- 4 %
yhteensä	251 287	368 934	+ 47 %
äänikirjalatausten osuus verkkolainoista (näistä maksetaan Sanasto-korvaus)	40 %	33 %	

Tulosopimuksessa mainitut muut vaikuttavuustavoitteet toteutuivat seuraavasti:

Lasten ja nuorten (ml. koululaiset ja opiskelijat) palvelun parantaminen

Vuoden 2016 tavoitteena oli jatkaa edellisenä vuonna käynnistetyn oppikirjojen tuotantopolitiikan tarkistusta opetussuunnitelmaa ennakoiden.

Vuonna 2015 oli hahmoteltu suunnitelma tuotantopolitiikkauudistuksen toteuttamiseksi. Suunnitelman mukaan uudistus toteutetaan asteittain alkaen perusasteen oppikirjoista. Tavoitteena ei ole tuottaa saavutettavaan muotoon kaikkien kirjasarjojen oppikirjoja tai kaikkia oppikirjoja, joita koulut tai opiskelijat tilaavat, vaan luoda laadukas saavutettavien oppikirjojen kokoelma.

Toimintavuonna määriteltiin valintakriteerit, joiden mukaan tuotettavat perusasteen oppikirjat valitaan tuotantoon. Valintakriteerejä testattiin vuoden ajan peilaten niiden toimivuutta Celiaan tullessiin tuotantotoiveisiin nähden. Uudistus sisältää myös kokonaan uudenlaisen matematiikan pisteoppimateriaalin julkaisemisen yhteistyössä Onerva-koulun kanssa. Tämä työ käynnistyi 2016 ja jatkuu vuoden 2017 ajan.

Etsitään ratkaisuja, joilla voidaan tarjota Celian äänikirjoja laajemmalle asiakaskunnalle (pohjautuu ministeriön kirjastopolitiikka 2015 -tavoitteisiin)

Vuonna 2016 tavoitteena oli laajentaa kirjastoyhteistyötä siirtymäkauden suunnitelman mukaisesti ennakoiden yleisten kirjastojen lakiuudistusta.

Perustavoitteena on saada Celian palveluiden tarjoaminen lähemmäksi asiakaskuntaa yhteistyössä yleisten kirjastojen kanssa. Tarve kumpuaa uudesta kirjastolaista, jossa kirjastojen tehtävässä on erikseen mainittu palveluiden tarjoaminen lukemisesteisille henkilöille ja erityisesti lapsille ja nuorille.

Kirjastoyhteistyötä eri puolilla Suomea on pyritty laajentamaan lisäämällä mukana olevien kirjastojen määrää ja vahvistamalla jo liittyneiden kirjastojen osaamista.

Vuoden 2015 lopussa kumppanuusmalliin oli liittynyt mukaan 331 kirjaston toimipistettä, nyt vuotta myöhemmin luku on kasvanut 467:ään. Luvuissa on mukana myös korkeakoulujen kampuskirjastojen määrä, joka kattaa nyt noin 40 kirjastoa.

Vuoden 2016 lopussa jo yli 80 % Celian uusista asiakkaista tulee kirjastojen kautta. Muutosnopeus on ylittänyt kaikki odotukset, sillä siirtymävaihe alkoi vasta vuotta aiemmin ja on edelleen kesken.

Celian toimenpiteinä vuonna 2016 kirjastojen määrän lisäämiseksi:

- Perustettiin maan kattava verkosto, jossa on mukana 30 alueensa avainhenkilöä eli Celia-vastaavaa.
- Verkoston henkilöt koottiin kaikista maakuntakirjastoista. Lisäksi järjestettiin ruotsinkielisten yhteyshenkilöiden osio.
- Näiden Celia-vastaavien kanssa on kokoonnuttu kasvokkain 4 kertaa, lisäksi perustettu oma Facebook-ryhmä.
- Celia on järjestänyt kolme valtakunnallista seminaaria kirjastojen henkilökunnalle. Yhdessä niistä kohderyhmänä olivat myös opettajat. Seminaareihin on voinut ottaa osaa myös etäyhteydellä. Seminaareja on seurannut yhteensä lähes 450 henkilöä.
- Celia on järjestänyt yli 20 koulutustilaisuutta palvelua käynnistäville yleisille kirjastoille. Suurin osa koulutuksista on ollut Lync-etäkoulutuksia.
- Toimintamallin muutoksesta on jaettu tietoa sidosryhmille kuten kouluille, aluehallintovirastojen kirjastotoimentarkastajille, kuntoutusohjaajille ja näkövammaisyhdistyksille.

Celian toimenpiteitä vuonna 2016 palveluprosessin selkeyttämiseksi:

- Verkoston tai seminaarien kautta tulleiden ja Celian asiakaspalvelulle esitettyihin kirjastojen käytännön ongelmakohtiin on tuotu ratkaisuja kirjastoja kuunnellen.
- Verkkopalveluun rekisteröintiä yksinkertaistettiin kirjastojen toiveiden mukaan ja luotiin ohjeasiakirjoja, esim. valtakirja, lomake kouluille.
- Yhteistyössä kirjastojen kanssa luotiin cd-jakelun malli, jossa kirjastot voivat kartuttaa kokoelmaansa helpommin (kirjastot saavat luetteloinnin ja levyt valmiiksi koteloituina).
- Yhteistyössä kirjastojen ja Celian johtoryhmän kanssa laadittiin cd-jakelun ohje.

- Yhteistyössä kirjastojen Celian asiakkuusvastaavien kanssa luotiin suunnitelma siitä, miten Celian palvelut otetaan käyttöön kirjastoautoissa.
- Yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa muokattiin tilastojen keruuta kirjastoille yhtenäisemmäksi.

Asiakaskampanjat 2016 asiakasmäärän laajentamiseksi

- Celia tuki kirjastojen omia tapahtumia tuottamalla ja laatimalla tulostettavia materiaaleja.
- Lokakuussa järjestettiin cd-lainajille verkkopalveluun innostava tutustumiskampanja, joka toteutettiin yhteistyössä Helsingin ja Tampereen näkövammaisten alueyhdistysten ja paikallisten kirjastojen kanssa.
- Marraskuussa järjestettiin lähinnä sähköisissä kanavissa kampanja, joka houkutteli lapsia ja nuoria mukaan palveluiden käyttäjiksi.

Vaikutetaan yhteistyössä sidosryhmien kanssa digitaalisten palveluiden ja julkaisutoiminnan saavutettavuuteen yhteiskunnassa

Vuonna 2016 tavoitteena oli saada valmiiksi Suoraan saavutettavaksi -projektin loppuraportti jatkotoimenpide-ehdotuksineen. Projekti käynnistyi syksyllä 2014. Loppuraportti valmistui 22.12.2016.

Vuoden 2016 aikana Celia pyrki vaikuttamaan julkaisutoiminnan saavutettavuuteen kirjastoverkoston kautta. Yleiset kirjastot ja korkeakoulukirjastot ovat tärkeitä sähköisten julkaisujen tarjoajia ja hankkijoita, ja saamalla kirjastoverkosto kiinnostumaan saavutettavista aineistoista voidaan epäsuorasti vaikuttaa myös kustantajien tarjoamiin aineistoihin. Celia esitteli saavutettavia e-aineistoja ESOK-verkoston seminaarissa sekä FinELibin aineistopäivässä.

Celia oli mukana laatimassa Yleisten kirjastojen saavutettavuussuositusta, joka julkaistiin kesäkuussa 2016 Kuntaliiton julkaisusarjassa. Suositusta oli mukana laatimassa melko laaja joukko kirjastoalan toimijoita, joiden kanssa Celian yhteydet tiivistyivät. Celia on esitellyt saavutettavuussuositusta viestinnässään sekä nostanut sen esille koulutusyhteistyössä kirjastoalan tutkintoja järjestävien oppilaitosten kanssa.

Celia osallistui marraskuussa 2016 asiantuntijaesityksellä Näkövammaisten liiton, Kehitysvammaliiton ja Invalidiliiton esteettömyyskeskuksen ESKEn järjestämään verkkopalveluiden saavutettavuutta käsitelleeseen seminaariin ja järjesti seminaarin videoinnin.

Vuoden 2016 aikana aloitti yhteistyön Kustannusosakeyhtiö Avaimen kanssa selkokielisten äänikirjojen tuotannossa. Yhteistyön tavoitteena on saada selkoäänikirjat myös kieltä opettelevien maahanmuuttajien saataville.

4 Tuotokset ja laadunhallinta

Palveluiden käyttö	2014	2015	2016	2016
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite
lainaus: kauno- ja tietokirjat Celian järjestelmästä	1 003 769	934 800	950 282	904 000
oppikirjatoimitukset	14 282	13 915	14 485	14 500
josta myytyt oppikirjat	7 989	6 278	4 493	
kirjatuotanto, nimekettä	1 675	1 565	1 518	1 700
josta oppikirjat	420	354	312	500
asiakastyytyväisyys (1- 5)	4,19	4,16	4,02	4

Tulostavoitteet toteutuivat pääosin hyvin. Oppikirjamyyntin laskuun vaikuttaneita tekijöitä on selostettu katsaus toimintaan -luvussa.

Kirjatuotannon tulostavoitetta - 1 700 uutta nimekettä mukaan luettuna oppikirjat - ei saavutettu. Tuotettavien oppikirjojen määräksi oli arvioitu 500 uutta nimekettä, mutta oppikirjoja tuotettiin ainoastaan 312. Kirjatuotannon tulostavoitetta onkin asetettu uudessa tulossopimuksessa alaspäin.

Tulossopimuksessa mainitut kehittämistavoitteet toteutuivat seuraavasti:

Verkkokirjastohanke ja verkkopalvelut

Verkkokirjastohankkeelle asetettiin tulossopimuksessa seuraavat tavoitteet vuodelle 2016:

- Uuden kirjastojärjestelmän ja asiakaskäyttöliittymän käyttöönotto jatkuu ja tarvittavat prosessimuutokset ja järjestelmien integroinnit ovat käynnistyneet

- Tutkitaan ja toteutetaan järjestelmä uudistusten mahdollistamia uusia jakelupalveluratkaisuja (mm. DaisyOnline-standardin muutoksista johtuvia)
- Verkkopalvelujen käyttö ja sisällöt laajenevat

Uutta kirjastojärjestelmää ja siihen integroitavaa asiakaskäyttöliittymää rakennettiin yhdessä toimittajien kanssa. Kirjastojärjestelmä on Axiell Finland Oyj:n Aurora, joka on laajasti käytössä yleisissä kirjastoissa. Celiaa varten järjestelmään on toteutettu räätälöityjä ominaisuuksia mm. asiakkuudenhallintaa ja aineiston verkkopakettua varten. Asiakaskäyttöliittymä Celianetin toteuttaa digimainostoimisto G-Works ja palveluun kuuluu myös toiminnallisuksia Celian kumppanikirjastoja varten, kuten mahdollisuus rekisteröidä uusia asiakkaita. Järjestelmien toiminnallisuuden testaukset aloitettiin loppuvuodesta, käyttöönotto on keväällä 2017.

Jakelujärjestelmän tilannetta analysoitiin. Järjestelmää ei lähdetty uudistamaan, vaan päätettiin, että DaisyOnline-standardin muutokset siirretään järjestelmän seuraavaan versioon. Celia tilasi Oy Pratsam Ab:ltä järjestelmän kapasiteetin noston, jolla varmistetaan, että Celia kykenee edelleen palvelemaan kasvavia verkkoasiakasmääriä ilman, että asiakkaat huomaavat palvelun toimintakyvyn heikkenemistä.

Verkkopalvelujen käytön lisääntymisestä on raportoitu luvussa Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.

Palvelutietouden lisääminen ja sidosryhmäviestinnän kehittäminen

Vuonna 2016 tavoitteena oli profilointiin perustuvan asiakkuudenhallinnan ja asiakasviestinnän käyttöönotto järjestelmä uudistusten yhteydessä.

Koska EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen soveltaminen toukokuusta 2018 alkaen muuttaa tietosuojalainsäädäntöä ja henkilötietojen käsittelyä merkittävästi, Celia käynnisti vuoden aikana asetukseen liittyvän selvitys- ja kehittämishankkeen. Tästä syystä kohdennettua viestintää toteutettiin vuoden aikana edelleen manuaalisesti. Asiakkuudenhallinnan ja viestinnän tarpeet olivat kuitenkin etusijalla vuonna 2017 toteutuvien järjestelmä ratkaisujen suunnittelussa.

Muunkielisen kirjallisuuden tarjonnan lisääminen

Tavoitteena oli jatkaa vieraskielisen kirjallisuuden hankintaa eri keinoin.

Vuonna 2015 Celia solmi sopimuksen ABC Consortiumin kanssa. Sopimuksen allekirjoittamisen myötä Celiassa on entistä laajemmat mahdollisuudet saada kokoelmiinsa vieraskielistä kirjallisuutta, ja tätä mahdollisuutta hyödynnettiin vuoden 2016 aikana yli 50 nimekkeen edestä.

Pohjoismaiset lukemisesteisten kirjastot sopivat arabiankielisten kirjojen yhteistuotannosta vuoden 2016 aikana. Tavoitteena oli saada 25 arabiankielisen äänikirjan kokoelma pohjoismaisten lukemisesteisten kirjastojen käyttöön. Celia tuotti kokoelmaan osaltaan viisi arabiankielista nimekettä. Pohjoismaisena yhteistuotantona tuotettiin kuluneen vuoden aikana viisi saamenkielistä lasten ja nuorten kirjaa.

Tuotteiden ja kirjatutannon kehittäminen ja tehostaminen

Vuonna 2016 tavoitteena oli jatkaa vuonna 2015 käynnistyneitä hankkeita, joita olivat

- ottaa käyttöön palvelinperustainen tuotantoalusta jakelukappaleiden tuottamiseen
Toteuma: Osana pohjoismaista pistetuotannon automatisointiprojektia testattiin projektin tuloksena syntyneen tuotanto-ohjelman toimivuutta. Tarvittavien muutosten jälkeen varsinainen käyttöönotto siirtyy vuoteen 2017.
- tuotestrategian tarkistamiseksi seurata kansainvälistä ja pohjoismaista kehitystä mainstream-formaattien (EPUB 3) sisällyttämiseksi kirjastojen tarjontaan
Toteuma: Pohjoismaisen yhteistyön puitteissa hahmoteltiin selvitystyön käynnistämistä EPUB3-tuotteiden käyttöönottamiseksi oppikirjatutannossa ja -palveluissa vuoden 2017 aikana.
- pilotoida EPUB 3 -tuotteiden valmistamista: ei toteutunut

Tulosopimuksen ulkopuolelta on voidaan mainita jo vuonna 2013 käynnistynyt pisteoppikirjojen kohokuvauudistus, joka peruskoulun yläasteen osalta saatiin päätökseen 2014. Vuonna 2015 työtä jatkettiin alakoulun kirjojen osalta yhteistyössä Valteri-koulu Onervan kanssa. Tämä työ saatiin päätökseen vuonna 2016. Uudistustyön tavoitteena on korvata kirjakohtaiset kohokuvat ainekohtaisilla kuvastoilla, joita voidaan käyttää kaikkien kyseisen oppiaineen oppikirjojen kanssa.

Organisaatiouudistus ja toimintakulttuurin muutos

Vuonna 2016 tavoitteena oli varautua mahdolliseen YT-menettelyyn määrärahan supistuessa.

Toimintavuonna Celiassa toteutettiin monia sisäisiä uudistuksia. Tilat remontoitiin monitilatoimistoksi ja tänä aikana henkilöstö työskenteli väistötilassa. Vuoden 2017 määrärahaileikkausta ennakoiden käynnistettiin yt-neuvottelut henkilöstön vähentämiseksi. Henkilöstö väheni yhdeksällä henkilöllä eläköitymisten, irtisanomisten ja määräaikaisten virkasuhteiden lopettamisen kautta. Organisaatiota tarkistettiin niin, että 1.1.2017 alkaen esimiesvetoisia yksiköitä on kuuden sijasta viisi.

5 Henkisten voimavarojen hallinta

Henkilöstö	2014	2015	2016	2016
	toteuma	toteuma	toteuma	tavoite
henkilötyövuodet	54,7	53,97	51,92	48
sairauspoissaolot/htv	10,1	10,7	12,26	-
työtyytyväisyys	3,48	3,16	3,21	3,45

Työtyytyväisyys on lähtenyt hienoiseen nousuun vuonna 2015 tapahtuneen laskun jälkeen, mitä on pidettävä positiivisena tuloksena, sillä toimintavuonna tapahtui suuria muutoksia ja uudistuksia.

6 Sisäinen valvonta

Celian johtokunta on vahvistanut Celialle sisäisen valvonnan ohjesäännön 2007. Ohjesäännössä määritellään mm. riskienhallinta osaksi kirjaston strategista ja vuosisuunnittelua.

Toimintavuonna Celia laati sopeuttamissuunnitelman strategian toteuttamiseksi pienenevällä määrärahalla. Tulossopimuksen 2017-2019 valmistelun yhteydessä käytiin läpi tulostavoitteiden toteutumiseen liittyvät riskit ja niiden vaikutukset.

Sisäisen tarkastuksen osalta Celia kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön sisäisen tarkastuksen piiriin.

7 Liite: avaintulokset 2016

	2014	2015	2016	Muutos % 2015/2016
PALVELUT				
Lainat Celian järjestelmästä 1)	1 010 119	942 404	950 282	1
josta lainat yleisille kirjastoille	18 486	24 715	31 294	27
josta korkeakoulujen oppikirjalainat	6 350	7 637	10 575	
Fyysiset lainat yht.	838 605	691 117	581 348	-16
Verkkolainat yht.	171 514	251 287	368 934	47
Verkkolainojen osuus lainoista %	17	27	39	
Kirjastojen siirtokirjakokoelmista annetut lainat 5)	20 999	40 000		
CELIAN KIRJOJEN LAINAUS YHTEENSÄ 5)	1 031 118	982 404		
OPPIKIRJAMYNTI	7 932	6 278	4 493	-28
ASIAKKAAT				
Asiakkaita palveluiden piirissä kaikkiaan, arvio (sisältää myös yleisten kirjastojen asiakkaat)	28 100	30660	35 300	15
josta aktiiviset Celian asiakkaat	19 380	19 800	20 401	3
josta Celian rekisteriin tallennettuja yleisten kirjastojen asiakkaita	293	1 551	4 446	187
Uusia asiakkaita palveluiden piiriin kaikkiaan	3 968	4 174	3 974	-5
josta suoraan Celian asiakkaiksi tulleita	3 678	2 948	1 007	-66
josta Celian rekisteriin tallennetut yleisten kirjastojen asiakkaat	290	1 226	2967	142
Celian yhteisöasiakkaita 2)	2 843	2 949	2 873	-3
joista aktiivisia yhteisöasiakkaita	2 115	2 103	1 974	-6
Asiakastyytyväisyys (1-5)	4,19	4,16	4,02	
KIRJATARJONTA (nimekettä)	55 416	57226	59527	4
josta kauno- ja tietokirjallisuus	46 873	48 332	50270	4
josta oppikirjat	8 543	8 894	9257	4
KIRJATUOTANTO YHT. (nimekettä) 3)	1 675	1565	1518	-3
Kauno- ja tietokirjallisuus	1 255	1211	1206	-0,4
Oppikirjat	420	354	312	-12

KIRJAHANKINTA 4)	697	767	801	4
KIRJATUOTANTO JA -HANKINTA YHT.	2372	2332	2319	-1

VOIMAVARAT				
Henkilöstö, htv	54,65	53,97	51,92	-3,80
Toimintamenot (1000 €)	6387	6133	5700	-7
josta käyttökorvaukset tekijöille	326	288	254	-12

1) Tahan on tilastoitu ne lainat, jotka rekisteröityvät Celian järjestelmään, vaikka lainat olisi tehty yleisten kirjastojen asiakkuuden kautta.

2) Sisältää kirjastot, oppilaitokset, vanhusten palvelutalot, päiväkodit jne.

3) Sisältää itse tehdyt ja muualla teetetyt kirjat sekä yhteistuotannon

4) sisältää valmiina hankitut kirjat ostoina, vaihtoina ja lahjoituksina

5) Luku ei saatavilla tässä vaiheessa vuotta.